

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleits Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hír-
:: :: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 187. szám.

Szerda, augusztus 19.

A háború.

— Éjjel érkezett jelentéseink. —

A déli harcterről.

Hős ezred.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata. Hivatalos.) Zágráb, aug. 18. A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy Skerlecz báró bán és a zágrábi polgármester tegnap táviratokat kaptak egy ezredparancsnokságtól amely közli, hogy az ezred csodálatos hősiességgel harcolt a déli harcsteren és nagy hikereket vívott ki. Az örömhírt a városban azonnal falragaszokon tudatták a közönséggel s a bán felkereste az ezredes nejét, hogy közölje vele az örömdetes hírt és további 1000 koronát nyújtott át neki a hadbavonult katonák megszorult családtagjai segélyezésére.

A szerbek kiűritették Macedoniát.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sür-

gönyzik, a szerbek kiűritették Macedoniát s csapataik eltávozták a macedon területről.

A sabáci sebesültek.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tegnap 180 sebesültet hoztak ide Sabácból.

A román—bolgár—török szövetség.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sür-gönyzik, tegnap ideérkeztek a török államférfiak, akik a bolgár államférfiakkal tovább utaznak Bukarestbe, ahol a román-bolgár-török szövetség ügyében tanácskoznak.

Az oroszországi harctér.

Kozákok veresége.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Krakóból sür-gönyzik, Brody mellett a kozákok be akartak törni a határon, de visszavertük őket. Zavorist mellett megütköztünk kozákokkal, akik súlyos vereséget szenvedtek. Egy físztet, 15 kozákot elfogtunk, a többi elmenekült.

Németektől elfoglalt orosz város.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata. Hivatalos.) Berlin aug. 18. A Wolf-ügynökség jelenti, hogy a német csapatok bevették Mlava orosz várost.

A Deutschmeister ezred parancsnoka elesett.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécs aug. 18. A Corr.

Bureau jelenti: Holzhausen báró ezredes a Deutschmeister ezred parancsnoka elesett. Az ezredes, akit csak rövid idővel ezelőtt helyeztek át a Deutschmeister ezredhez, még tavaly a 72. gyalogezredben működött mint alezredes s a pozsonyi 5. hadtestparancsnoksághoz volt beosztva.

Sebesültek.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sür-gönyzik, tegnap 42 sebesültet hoztak ide.

Lengyelek az oroszok ellen.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Krakóból sür-gönyzik, a lengyel klub elhatározta, hogy két légiót állít föl az oroszok ellen.

A német-francia harctér.

Részletek Lüttich ostromából.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ ered. távirata. Hivatalos.) Berlin, aug. 18. A Wolf-ügynökség a következő jelentést közli: A lüttichi titok immár felfedhető a nyilvánosság előtt. Hír érkezik ugyanis hozzánk, amely szerint a háború kitérésére előtt francia tisztnek talán a legénység is Lüttichbe vezényeltettek, hogy a belga csapatokat a vár-
védelmi szolgálatban kioktassák az

ellenségeskedések kitérésére előtt. Az ellen kifogás nem lett volna emelhető a Franciaországgal való háború megkezdése után, azonban ez Belgium részéről a semlegesség megszegése volt. Gyorsan kellett tehát cselekedni. Nem mozgósított ezredeket vezettünk a határra és vonultattunk Lüttich ellen s egy gyöngye létszámban levő dandárlövassággal és tüzérséggel vettük be Lüttich várát. Csak ennek megtörténte után ment végbe a mozgósítás oly

módon, hogy első megerősítésül saját kiegészítő legénységüket kapták s két további ezredet küldöttünk. A mozgósítás most nyert befejezést. Ellenfeleink azt hitték, hogy Lüttichnél nehézségek merültek föl. De mennyire csalódtak. A szünetnek más oka volt. Csak most kezdődött meg a német felvonulás s az ellenfelek meg fognak győződni, hogy a német hadseregek élmezőny és felszerelve kezdték meg az előnyomulást. A császár megtartotta szavát. Lüttich erődítéseinek elfoglalására egyetlen csepp vérrel sem folytatott többet a szükségesnél. Az ellenség nem ismerte hatásos támadási eszközeinket és biztosnak vélte magát az erődökben, de már nehéz tüzérségünk leggyöngébb ágyui is arra kényszerítették a tüzelésnek kitétt erődöket, hogy rövid tüzelés után megadják magukat. A helyőrség megmaradt részei ezzel mentették meg életüket, azok az erődök azonban, amelyeket nehéz ágyúink bombáztak, a legrövidebb idő alatt romhalommá lettek és maguk alá temették a többi helyőrséget. Most helyreállítják az erődöket és ismét alkalmassá teszik a védelemre. Lüttich vára nem az ellenségeink által előkészített terveknek szolgált eddig, hanem támpontul a német hadsereg számára.

A mühlhauseni csata.

Berlin, 1914 aug. 18. a Wolf-ügynökség jelenti: A mühlhauseni titkózet alkalmi csata volt. Másfelé ellenséges hadtest betört Felső Elzászba, miközben csapataink még gyülekezőben voltak. Mindazonáltal megtámadtuk az ellenséget és visszavertük Belfortba. Azután folytattuk a felvonulást, ezalatt azonban augusztus 14-én egy kis frankfurti erődítményünk kudarcot szenvedett. A Schirmek melletti Bogenszszban két előrehaladt zászlóalj az ellenséges tüzerek Bonnonból megtámadták és a szük szorosban elvették útegeit és valószínűleg a náluk levő tervek is az ellenség kezébe kerültek, miáltal használhatatlanná váltak. Ez a jelentéktelen hadi esemény befolyást nem gyakorolt ugyan az operációkra, de mindenesetre intő példa a vakmerőség és vigyázatlanság ellen. A két zászlóalj minden üldözés nélkül visszatért a várba. Útegeiket elvették ugyan, de kedvüket nem. Szigorú vizsgálat folyik abban az irányban, hogy ezt az incidenst nem a lakosság árulása okozta-e.

Francia csapatok Belgiumban.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sür-gönyzik, ide érkezett jelentések szerint, erős francia csapatok vonulnak fölfelé Belgiumban.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

A tengeren.

Hamis hírek hadihajóinkról.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata. Hivatalos jelentés.) Külföldi lapoknak a „Zrinyi“ csatahajó és másik három hajó elsüllyedéséről szóló hírei teljesen légből kapottak. Legfeljebb a „Zenta“ nevű kis cirkálóról lehet szó, amelyet erős tulsulyban levő haderő támadott meg és vett üldözésbe és amelyről azóta nem érkezett jelentés. Ezzel szemben megállapítást nyert az, hogy egy torpedózuzó bár tizenhat francia csatahajó és nagy cirkáló a legkülönbözőbb kaliberű ágyukkal lövöldözte, sértetlenül érte el, azt a kikötőt, amelybe kirendelték.

A török kormány megvásárolta a Göben és Breslau német csatahajókat.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata. Hivatalos jelentés.) Bécs, aug. 18. A római Stefanie-ügnökség közli Konstantinápolyból, hogy a török kormány hivatalosan jelenti, hogy a „Göben“ páncélos cirkálót és a „Breslau“ cirkálót, amelyek ma a Dardanellákon átkelve ide érkeztek, a német kormánytól nyolevanmillió márkáért megvásárolta.

Afrikában elfogott német hajó.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, az afrikai Yansa-tavon az angolok elfogták „Weissmann“ német kormánygőzöst.

Egyéb események.

A miniszterelnök diszebedje.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata. Hivatalos.) Tisza István gróf miniszterelnök 2000 K-át küldött a Vörös-Kereszt egyletnek. Ez az összeg annak a diszebednek költsége, amelyet a miniszterelnök ö Felsége születésnapja alkalmából szokott adni. A diszebed ezuttal elmaradt és az összeget a miniszterelnök az egylet céljaira fordította.

A csendőrség és pénzügyőrség dicsérete.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata. Hivatalos.) Frigyes kir. herceg, a hadsereg főparancsnoka e hó 12-én Hazai Samu báró honvédelmi miniszterhez a következő átiratot intézte:

A m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon esendőrségnek az ellenséges határon végzett tevékenységéről hoztam érkezett jelentésekből nagy megelégedéssel láttam, hogy a végzett teljesítmények messze felülmúlják az ez irányban támasztott várakozásokat. A csendőrség és a pénzügyőrség minden alkalommal, amidőn az ellenséggel összeközösre került a sor, bátorságot, állhatatosságot, körültekintést és dicsé-

retremeltő támadó szellemet tanusított. Ezért az illető esendőröknek és pénzügyőröknek köszönetemet és különös elismerésemet fejezem ki.

Károlyiék eltűnése.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Károlyi Mihály grófnak és társainak, mióta Amerikából visszaindultak, semmi nyoma. Károlyi József gróf most a külügy-minisztérium utján keresteti Károlyi Mihály grófot és társait. Berchtold gróf külügyminiszter megkérte az amerikai nagykövetet, hogy érdeklődjék Károlyiék iránt a francia kormánynál.

A kétkoronás bankjegyek.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az Osztrák-magyar bank tudvalevőleg két koronás bankjegyeket csináltatott. A bankjegyek már készen vannak s e hó 21-én kerülnek forgalomba.

Az albán fejedelem családja menekül.

Budapest, aug. 19. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, az albán fejedelem felesége és gyermekei Konstanzán át Bukarestbe mentek.

HIREK.

— **A katonák napja.** Mint már közöltük, tegnap, a király születése napja alkalmából „Katonánapot“ rendezett Nagybecskerek város közönsége. Egész nap lelkes hölgyek cirkáltak a városban s a kijelölt helyeken, templomok előtt és ahol csak tudtak, lebilincselő kedvességgel gyűjtötték a garasokat a katonák hátramaradt családjai részére. Hogy mennyi gyűlt össze, ma még nem lehet tudni, de konstatálni lehet, hogy az emberek igazi áldozatkész-séggel valósággal szórták a pénzt a nemes célra s bizonyosan tekintélyes összeget hozott a katonák napja. A gyűjtésről szóló részletes kimutatást legközelebb fogjuk hozni.

Itt említjük meg, hogy Jankó Ágoston alispán nevének nevenapja alkalmából, Ilona napján a vármegye tisztikara minden évben egy pompás virágcsokorral szokott kedveskedni. Az idén tegnap Ilona napján dr. Vincelidy Ernő megyei főjegyző a tisztikar meg-

bizásából egy szál virággal róttá le a tisztikar tiszteletét az alispánéknak s egyben átnyújtotta neki a virágcsokor árát: 60 koronát, hogy azt az alispáné a hadijótékonyaság céljaira fordítsa. Az alispáné szíves köszönettel fogadta e nemes hódolatot s a 60 koronát a katonánap céljaira adományozta.

— **A vidéki sajtó köszönete.** A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége a következő felterjesztést küldte el Tisza István gróf miniszterelnöknek:

Mély meghatottsággal és fel-emelő érzéssel vettük Nagyméltóságod kegyes közléséből híret annak a diszes kitüntetésnek, hogy felséges urunk egy népei jólétéért és nemzeti becsületéért vezetett világháboru gondjai és izgalmai közepette fejedelmi figyelmét-szerény ujságírói munkálkodásunk menetére is kiterjesztvén, a sajtó munkáját és magartását legmagasabb megelégedésével kegyeskedett jutalmazni. Mi vidéki ujságírók tehetségünkhöz és

munkánkhoz képest talán csak szerény részt érdemlünk ki ebből a magas kitüntetésből, de amint minden sorunk irásánál áthat bennünket a nagy és szent kötelességérzet komolysága, hogy a magas irányítások átérzésével mindig úgy járjunk el és úgy cselekedjünk, mintha királyunk és hazánk diplomáciai hadseregének névtelen hűségese közkapatonái volnánk, viszont a legmagasabb figyelmesség e kitüntető jelt mélységes tisztelettel és boldogsággal tesszük el legszebb emlékeink közé és tiszteletteljesen megkérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék érte a vidéki ujságírók leghálásabb köszönetét Felséges Urunk elé a trón zsámolyához juttatni. Debrecen, 1914 augusztus hó 12. A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége nevében: Szávay Gyula s. k. elnök. Tömörkény István s. k. ügyvezető alelnök. Palócz László s. k. titkár.

— **Hazafias áldozatkészség.** Igazi nemes, hazafias áldozatkészségének adja tanujelét Messinger Karolin igazgató, az itteni leánynevelő-intézet tulajdonosnője. Messinger Karolin ugyanis elhatározta, hogy a harebavonult tanítók esetleg árván maradt leánygyermekéi közül hármat intézetében bennlakónak elhelyez s azokat öt éven át ingyen ellátja és taníttatja. Ez a valóban nemes áldozatkészség a legteljesebb elismerést és dicséretet érdemli meg.

— **A hajózási forgalom.** A Dunagőzhajós-társaság nagybecskereki ügynöksége közli:

Az áruknak felvételét a Dunának Regensburgtól bezárólag Zemunig terjedő vonal menti állomásokon, továbbá Osijeken és a Tisza, Béga- és Ferencsatorna menti állomásokon ismét megkezdjük.

Továbbra is szünetel a forgalom a Dunának Zemun—Sulina, a Drávának Osijek—Bares és a Szávának Zemun—Sisak közti szakaszokon, melyek állomásaira ezután sem lehet még árukat feladni.

— **A kikindai járás áldozatkészsége.** Nagyikindáról jelentik: Horváth Zoltán főszolgabíró most terjesztette be a megye alispánjához a nagyikindai járás áldozatkészségéről szóló jelentését, mely jelentés minden sora arról tanuskodik, hogy az a gyönyörű szép lelkesedés, mely az országban mindenfelé előtűnt az emberek lelkét, a járásbeli falvakban is helyet talált az emberek szívében. A sebesült katonák elhelyezését illetőleg a következő vasutmenti falvakban tettek ajánlatot: Bocsáron 16 beteg részére biztosítottak elhelyezést, Padén 47, Magyarpadén 30, Nákofalván 194, Mária földön 40 és Mokrinban 200 sebesült katonát elhelyezést.

— Basahid község 14 tiszt és 34 katonát elhelyezését, Tiszahegyes községe pedig 60 katonát elhelyezését biztosította. Mindenütt teljesen ingyen adnak ellátást, ápolást, mindent a sebesülteknek. Basahidon a gör. kel. hitközség 80 beteg ellátására alkalmas iskoláit, Mokrinban Hegedüs Ferenc 40 beteg ellátására alkalmas magtárát és Teremi községe pedig 86 beteg elhelyezésére alkalmas iskoláit ajánlotta fel a hareteri sebesültek elhelyezésére. Adományokban befolyt Nákofalván összesen 1419 korona 90 fillér készpénz, 2135 kg. burgonya és 60 kg. buza, Basahidon 329 korona 40 fillér, Török-topolyán 10 korona, Nagyikindán 10 korona, összesen tehát 1769 korona 30 fillér és a természetbeni szolgáltatások.

A pancsovai szerbek hűségnyilatkozata. Pancsováról jelentik: A pancsovai szerb intelligenciának mintegy harminctagu küldöttsége felkereste a városban időző kormánybiztost, Dellimanics Lajos torontali főispánt. A küldöttséget Stojcsics esperes és Pájiics dr. ügyvéd vezette a kormánybiztos elé s a küldöttség szónokai biztosították a kormánybiztost arról, hogy a pancsovai szerbek a trónhoz és a hazához egyaránt hűvek maradnak s hogy a jelenlegi válságos helyzetben is, úgy mint a bekövetkezendő békés időben hű magyar hazafiakként fogják magukat viselni. Életüket, vérüket és anyagi tehetségüket pedig felajánlják a magyar nemzet szent ügyének diadalra-segítségére érdekében. A kormánybiztos tudomásul vette a hazafias nyilatkozatot és megígérte, hogy illetékes helyen be is jelenti.

A veszteségi kimutatások. A bécsi cs. és kir. államnyomdától lapunk állandóan be fogja szerezni a hiteles veszteségi kimutatásokat. A kimutatásokat a „Torontal” mellékleteként ivenként 2 filléért csatoljuk azon előfizetőinknek, akik erre reflektálnak. Ezen előfizetőink szíveskedjenek e célra lapunk kiadóhivatalához 1 koronát beküldeni, amely elszámolásul fog szolgálni.

Az önkéntesi jogosultság. Az egyéves önkéntesi jogosultság elnyeréséhez szükséges kiegészítő vizsga megtartásáról a következőket jelentik:

Az egyéves önkéntesi csapat-szolgálat kedvezményeiért pályázók, akik a védőerőtörvény 21. szakasza 1., 3. és 4. bekezdésében megállapított tudományos képzettséget kiegészítő vizsgálatot kimutathatják, kérelmükre a védőerőtörvény I. rész. 85. szakasz 7. bekezdésének rendelkezésétől eltérően vizsgálatra 1914. év augusztus hónapban is bocsátandók. A szükséges rendelkezéseket az illető katonai parancsnokságok fogják megtenni. Akik az egyéves önkéntesi kiegészítő vizsgát a magyar királyi pécsi vagy nagyváradi honvéhadapródiskolánál óhajtják letenni, ez iránt való kérvényüket iskolai és személyazonossági bizonyítvánnyal felszerelve, a magyar kir. honvédelmi miniszteriumhoz haladéktalanul nyújtásuk be. A vizsga határnapját rövid időn belül közzhírré fogják tenni.

A hálszobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexin” történetek próbák, beigazolódtak, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: Kollarich- és Czika-jó-gyógyszertárakban és a készítőnél „Löcherer Gyula” gyógyszer-tárában Bártfán.

TAJÉKOZTATÓ.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskerek-i fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

A moratórium.

A m. kir. miniszteriumnak 6045/1914. M. E. számú rendelete magánjogi kötelezettségek teljesítésére (moratórium) tárgyában.

Nagybecskerek aug. 19.

5. §.

Betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél és más ily cégeknél 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett betétekről a betétevő — a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — az e rendelettel engedett halasztás ideje alatt csak az alább következő korlátok között rendelkezhetik.

Ha a betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett betét 1914. évi augusztus hó 1. napján kétezer koronát meg nem haladti, a betétevő kétszáz koronának, ha pedig kétezer koronát meghaladti, havonként kétszáz koronának kifizetését követelheti; de kétezer koronától négyezer koronáig terjedő betétnél a halasztás egész ideje alatt legfeljebb a betét tíz százalékának kifizetését lehet követelni.

A folyószámla tulajdonosa betétének kifizetését összegre való tekintet nélkül követelheti, amennyiben hitelt érdemlően kimutatja, hogy a kifizetendő összegre alkalmazottai fizetésének vagy munkabérének, üzleti vagy üzemi helyiségei bérének kiegyenlítésére mulhatatlanul szüksége van, vagy amennyiben az összeget adók vagy más köztartozások kiegyenlítésére a beszédésükre hivatott pénztárhoz utalja át; e jogával azonban csak úgy élhet, ha a szükséges összeget — amennyiben bosszabb felmondási idő kikötve nincs — legalább nyolc nappal előbb írásban bejelenti.

Hitelközvetítőknél a követelhető összeg a betét felét egyik esetben sem haladhatja meg.

Az 1914. évi augusztus hó 1. napján fennállott betétekből e napon vagy később kifizetett összegek a 2. bekezdés alapján utóbb követelt összegekbe beszámíthatók.

Az intézet vagy cég e rendelettel engedett halasztásra való hivatkozással nem tagadhatja meg a betétevő olyan rendelkezésének a foganatosítását, amelynél fogva betétekből valamely összeg ugyanazon intézetnél vagy cégnél más folyószámlának javára irassék vagy az átutalásra vonatkozó záradékkal ellátott betéti könyvre vitessék át. Az így más személy javára átutalt összeg felett ez a személy a halasztás ideje alatt csak a közte és a betétevő között létrejött és az intézettel vagy céggel között megállapodás korlátain belül és csak annyiban rendelkezhetik, amennyiben arról a betétevő átutalás nélkül rendelkezhetett volna; a betétevő ebben az esetben megmaradó betéte felett a megfelelő összeg erejéig nem rendelkezhetik. A betétevő a saját folyószámlájára vagy betéti könyvére átutalt összeg kifizetését szintén csak ugyanabban a mértékben követelheti, amelyben az átutalás nélkül követelhetette volna.

Betéti könyvekre elhelyezett tízezer koronánál nem kisebb összeget a betétevő ugyanazon intézetnél vagy cégnél meglévő vagy újonnan nyitandó folyószámlájára utalhat át és e folyószámlai követelése felett úgy rendelkezhetik, mintha az összeg eredetileg is folyószámlán lett volna elhelyezve.

Közalapoknak folyószámlára vagy betéti könyvre elhelyezett betétei a felmerült szükséghez képest — a kikötött felmondási idő épségben tartása mellett — korlátlanul kifizetendők.

6. §.

Az 1. §-ban engedett halasztás a találmányi szabadalmi évi díjakra is kiterjed.

7. §.

Ez a rendelet nem érinti az erőhatalom hatására vonatkozó jogszabályokat.

8. §.

A halasztás alá eső biztosítási díjak fizetését a biztosított a halasztás idejének eltelté után nem tagadhatja meg arra való hivatkozással, hogy a biztosítás a díj nem fizetése következtében megszűnt; kivéve ha a biztosítási díj lejáratának napját vagy a biztosítótól engedett halasztás leteltét követő tizenöt napon belül a biztosítóval közli, hogy a biztosítást megszüntetni kívánja, vagy e határidőn belül a biztosító címére ily tartalmú levelet postára ad.

9. §.

A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy közterhek kivetésére jogosított testületeknek a

4. §. 3. pontjában említett olyan tartozásaik fizetésére, amelyek e közterhekből fedeztetnek, halasztást engedhessen, amennyiben e közterhek fizetésére halasztás adatott.

10. §.

Amennyiben e rendelet hatálya alatt a halasztás alá eső tartozások körének kiterjesztése vagy megszorítása válnék szükségessé, ebben a tárgyban a miniszterium a felmerült szükséghez képest kiadandó rendelettel intézkedik.

11. §.

Ha magyar állampolgár más államban valamely magánjogi követelését csak kisebb mértékben, vagy messzebb menő korlátozásokkal érvényesítheti, mint ahogyan ezt a jelen rendelet megállapítja, az ily állam kötelekébe tartozó hitelezőnek követelési a magyar szent korona országában hasonló megszorítások alá esnek.

12. §.

Az e rendelet következtében a peres és nem peres eljárásban szükséges szabályokat az igazságügyminiszter, Horvát-Szlavonországokban a bán külön rendelettel állapítja meg.

13. §.

Az e rendelettel engedett halasztás lejártaival kapcsolatos rendelkezéseket annak idején külön rendelet fogja megállapítani.

14. §.

E rendelet hatálya, amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályzott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

15. §.

Ez a rendelet 1914. évi augusztus hó 15. napján lép életbe.

E rendelet életbelépésével a magánjogi kötelezettség teljesítésére halasztás engedélyezése tárgyában 1914. évi július hó 31. napján 5715/1914. M. E. szám alatt kiadott rendelet hatályát veszti, kivéve amennyiben olyan kötelezettségekről rendelkezik, amelyek a jelen rendelet szerint nem esnek halasztás alá; ha ez utóbbi kötelezettségek tekintetében az idézett rendelettel engedett halasztás 1914. évi augusztus hó 22. napja előtt telék le, a kötelezettség ezen a napon teljesítendő.

Kelt Budapesten, 1914. évi augusztus hó 12. napján.

Gróf Tisza István s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

Hirdetések.

„TOMATIN”

a legjobb növénytetűirtó szer!
Tíz év óta használatban.

A növényt nem támadja meg.
Rögtön és gyökeresen pusztít.

Egy nagy üveg (1 liter) ára 3.60 K,
egy kis üveg (1/2 liter) ára 2.— K,
egy próbaüveg (1/4 liter) ára 1.20 K.

Megrendelhető utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével a készítőnél

Georg Drescher Leipzig,
Frankfurterstrasse 2 I.

Viszontelárusítók kerestetnek. — Bővebb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

Nagyobb megrendelésnél árengedmény.
435-x 55

Makulaturapapír
olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

Beiratások

a Messinger Karolin-féle leánynevelőintézetben.

A Messinger Karolin-féle leánynevelőintézet elemi, polgári iskola és kereskedelmi továbbképző tanfolyamába a beiratások az 1914/15. iskolai évre szeptember hó 1., 2., 3. és 4-én délelőtt és délután eszközöltek.

Ugyanezen napokon tartatnak a pót- és javítóvizsgálatok is. Jelenkezni lehet egyúttal gimnáziumi és svéd torna-tanfolyamra.

Szeptember 7-ikén, hétfőn lesz a „Veni Sancte” és az előadások megkezdése.

891-x.1

Igazgatóság.

T. c.

Tisztelettel értesitem, hogy
süveg, kocka, por és nyerscukor raktáron van

és minden bevásárlás után 1—5 Káig kiszolgálhatok — amennyire lehetséges is házhoz szállítom.

Kiváló tisztelettel

Oszwald Pál

892-1.1

Écskai ut. - Telefon 219.

Öt szobás utcai lakás

november 1-re kiadó
a Váraljai-utca 1051. sz. házban.

Bővebbet: 887-33

Wégling István

áll. isk. igazgatónál Honvéd u 5.

Garçon lakás

mely két elkülönített buta-
rozott szobából áll

kiadó

Deák Ferencz utca 7. szám
alatt.

Olcsó konviktus Nagybecskereken.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési
Egyesület védnöksége alatt álló

polgári és felső kereske-
delmi iskolai fiúnevelő-
intézetbe a felvételi díj
40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánl-
ható, akik gyermekeikkel a magyar
nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

624-x 37

Rendkívül érdekes.

A világháború most megjelent
európai térképét
1 mtr. átméretű, 15 színű gyö-
nyörű nyomással 1 korona 20 fill.
beküldése ellenében rögtön portó-
mentesen küldi a

NEMZETI ÁLLAM kiadóhivatala

Budapest, Ferenc-tér 4. szám.

890-2.1

**Nagybecskereki vásáron egy 4 éves
szürke tehenem rfj.
megfutamodott.**

**Adamov Szetozár
Bótos**

893-21

Nyomdásztanonc

aki legalább két kö-
zépiskolát jó ered-
ményre végzett,
fizetéssel

azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

553-x 35

**Nagybecskereki női kereskedelmi szak-
tanfolyam.**

Iskolai értesítés.

A Miasszonyunkról nevezett Iskolá-
nővérek Nagybecskereken a polg. leány-
iskolával kapcsolatos női kereskedelmi
szaktanfolyamot tartanak fenn, melybe
**a jelentkezők, ill. beiratkozások az
egész nagyszünet alatt s szept. hó 3-ig**
eszközöltek.

A tanfolyamba fölvehető a polgári
vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát
sikerrel végzett tanulók. E bizonyítvány
hiányában fölvételi vizsgálat alapján. —
A tanfolyam elvégzése után a tanulók
jogérvényes bizonyítványt nyernek

Évi tandíj 120 korona, beiratási díj
10 korona.

A tanuló nemcsak bejárók, hanem
bennlakó növendékek is lehetnek az
iskolával kapcsolatos internátusban. —
Felvilágosítással az intézet előljáróságá-
bármikor szívesen szolgál.

843-x 13

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi
diszoklevelet, hisztirációt,
könyvdiszket, plakátokat,
levélfejeket, címkéket, rek-
lámcédulákat és bármilyen
iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál”
kiadóhivatalába intézendők. 425-x 92

Népirodai hirdetések.

**Foglalkozást
keresnek:**

asztalos, ács, kőműves, raktár-
nok, irnok, munkafelügyelő, ke-
rékgyártó, szobafestő, iroda és
bolti szolgál

Felvilágosítás kapható a Népirodában
naponta 10 — 1/2-ig — : — : — 10 — 1/2-ig naponta.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.